

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3382/2018. (XII. 5.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Bfv.III.1.434/2016/9. számú végzése, valamint a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 419. § (1) és 423. § (1) bekezdések alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése, illetve 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben kérte a Kúria Bfv.III.1.434/2016/9. számú végzése, valamint a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 419. § (1) bekezdése és 423. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege szerint az indítványozó korábbi szabadságvesztés büntetéséből történő szabadulását követően Debrecenbe költözött, ahol élet elleni cselekményeket követett el.
- [3] 1.2. Az indítványozót a Debreceni Törvényszék ítélete a korábban hatályban volt Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény alapján bűnösnek mondta ki előre kitervelten, nyereségvágyból, különös kegyetlenséggel, több emberen elkövetett emberölés bűntettében – továbbá más bűncselekményekben – és életfogytig tartó fegyházbüntetésre ítélte. A feltételes szabadlábra bocsátás legkorábbi időpontját a bíróság negyven évben határozta meg. A kétirányú ügyészi és védői fellebbezés alapján a másodfokú bíróságként eljáró Debreceni Ítéltábla ítéletében a feltételes szabadlábra bocsátás lehetőségét kizárta, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A másodfokon eljáró Ítéltábla jogerős ítélete ellen az indítványozó felülvizsgálati indítványt terjesztett elő a Kúriánál, amely végzésében hatályban tartotta a Törvényszék, valamint az Ítéltábla ítéleteit.
- [4] 1.3 A Kúria indoklásában kiemelte, hogy a felülvizsgálati indítványban előadottak „indoklási kötelezettség megsértése” címén valójában a törvényi tilalommal szemben a megállapított tényállást támadták, amely esetleg a megalapozatlanság kérdéskörében merülhetne fel joggal, a felülvizsgálat során azonban nem vizsgálható (Kúria indoklása [59]). Hozzátette továbbá, hogy az indoklás hiánya valójában alappal fel sem vethető, hiszen az első fokon eljáró bíróság ítélete 44 oldalon keresztül kizárólag csak a tényállás megállapításának indoklásával foglalkozott. A Kúria részletesen megindokolta azt is, hogy miért tekintette megalapozatlannak az indítványozó által hivatkozott garanciális eljárási szabályok megsértését (Kúria indoklása [48]–[64]). Kiemelte, hogy az előadott egyéb eljárási hibák szintén nem teremtettek lehetőséget a sikeres felülvizsgálatra, tekintettel arra, hogy nem tartoznak a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjának hatálya alá (Kúria indoklása [65]). Végül a Kúria megállapította, hogy felülvizsgálati eljárásban nincs helye bizonyításnak a Be. 419. § (1), 388. § (2) alapján (Kúria indoklása [32]).
- [5] 2. Ezt követően az indítványozó alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a következőket adta elő.
- [6] 2.1. A panasz értelmében a Kúria végzése sérti az indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében elismert *fair* eljáráshoz való jogát, mivel az hatályban tartotta az első, illetve másodfokú bíróságok ítéleteit. Az indítványozó nézete szerint az elsőfokú bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének, mivel nem jelölte meg azokat az okokat, amelyek egyes bizonyítékok valós tartalmának megváltoztatásához, valamint számos

körülmény mellőzéséhez vezettek. Ezzel kapcsolatban az indítványozó azt is kérelmezte, hogy az Alkotmánybíróság mutasson rá azokra a bizonyítási eszközökre, amelyeket az eljáró hatóságok és bíróságok figyelmen kívül hagytak annak ellenére, hogy azoknak bűnössége tekintetében jelentősége lett volna. Az indítványozó a felülvizsgálati indítványában is részletezte, hogy az általa megjelölt bizonyítási eszközök beszerzése illetve felhasználása eltérő tényállás megállapításához vezetett volna. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában ilyen mellőzött bizonyítékként hivatkozott arra, hogy az eljáró bíróságok a sértett által vezetett asztali naptárból mindössze „két apró bejegyzést” használtak fel, ugyanakkor a naptár teljes körű felhasználása megcáfolta volna az ítéletben megállapított törvényi tényállást.

- [7] Ezen felül az indítványozó konkrét eljárási szabálysértéseket is megemlíttet a panaszában, amelyek következtében „hiba került a jogalkalmazásba”, és amelyekkel a Kúria a kellő mélységben nem foglalkozott, ezáltal megsértve az Alaptörvényben biztosított *fair*, méltányos eljáráshoz való jogát.
- [8] 2.2. Az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes hatósági eljáráshoz való jogának megsértésére is hivatkozott, ugyanis állítása szerint 2010. február 15-én történt kihallgatásakor – szemben a nyomozó hatóság által felvett jegyzőkönyvben foglaltakkal – védő részvétele nélkül kellett vallomást tennie. Az indítványozó nézete szerint a jegyzőkönyvet a nyomozó hatóság meghamisította és az akkor tett vallomása vezetett bűnössége megállapításához, amely vallomást egyebekben az eljárás bírósági szakaszában visszavont.
- [9] 2.3. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésében biztosított védelemhez való jogának sérelmét is állította arra hivatkozással, hogy a védője sem az elsőfokú, sem pedig a büntető bírósági eljárás felülvizsgálati szakaszában nem látta el megfelelően védelmét.
- [10] 2.4. Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján indítványozta, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a Be. 419. § (1) bekezdését és 423. § (1) bekezdését.
- [11] 3. Az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva az Abtv. 56. §-a alapján először azt vizsgálta, hogy a benyújtott alkotmányjogi panasz eleget tesz-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [12] 3.1. A Kúria végzését 2017. május 31-én vette kézhez az indítványozó, majd az alkotmányjogi panaszt 2017. július 18-án adta postára, így megállapítható, hogy az indítvány határidőn belül került előterjesztésre.
- [13] Az indítvány a 2.1. és a 2.2. pontok [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés és XXIV. cikk (1) bekezdés] tekintetében megfelel az Abtv. 52.§ (1b) bekezdés szerinti határozottság követelményének, mivel tartalmaz az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó hivatkozást, valamint megjelöli az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének lényegét és az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit. Megjelöli továbbá az alaptörvény-ellenesnek tartott bírói döntést és kifejezetten kéri annak megsemmisítését, illetve tartalmaz indokolást is arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseivel.
- [14] Az Alkotmánybíróság az indítvány 2.3. pontjával [Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdés] kapcsolatban emlékeztet arra, hogy az alkotmányjogi panasznak alaptörvény-ellenes jogszabály bírósági eljárásban való alkalmazásával, alaptörvény-ellenes jogszabály közvetlen hatályosulásával, valamint alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben van helye [lásd: Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontja, (2) bekezdés a) pontja, 27. § a) pontja]. Az a körülmény, hogy egy büntetőeljárás során eljáró védő mennyiben tesz eleget kötelezettségeinek, illetve mennyiben tartja be az ügyfelével egyeztetett védekezési taktikát, kívül esik az alkotmányjogi panasz alkalmazhatóságának körén, így e tekintetben az alkotmányjogi panasz nem érdemben nem vizsgálható.
- [15] Tekintettel arra, hogy az indítvány 2.4. pontja [Be. 419. § (1) bekezdés és 423. § (1) bekezdés] kapcsán az indítványozó nem adott elő indoklást arra nézve, hogy az érintett jogszabályi rendelkezések mennyiben sértik az Alaptörvényben biztosított jogait, így ezen panaszelemek nem felelnek meg az Abtv. 52. §. (1b) bekezdése szerinti határozottsági feltételének.
- [16] Utalni kell továbbá arra, hogy az indítványozó jogorvoslati lehetőségét a panaszban foglalt kérelmekkel kapcsolatban csak részben merítette ki. A 2.2. pont [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés] tekintetében az indítványozó a büntetőeljárás során nem élt panasszal az általa észlelt jogsértéssel kapcsolatban. Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében: „a büntetőeljárás nyomozási szakaszában elkövetett jogsértések és mulasztások következményeinek sikeres elhárításához elsődlegesen a büntetőeljárás jogban ismert panasz jogintézménye szolgál

- (lásd: Be. 195–196. §§).” {3207/2015. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [10]}. Az indítványozó ezen jogorvoslati lehetőséget nem merítette ki, így alkotmányjogi panasz e körben nem felel meg az Abtv. 27. § b) pontja szerinti befogadhatósági követelménynek {hasonlóan lásd: 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5] és 3015/2015. (I. 27.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [17] A Kúria végzése az ügy érdemében hozott, eljárást befejező döntés, valamint az indítványozó a büntetőeljárás terheltje volt, így érintettsége fennáll.
- [18] Az eddig megállapítottak értelmében a továbbiakban az Alkotmánybíróság az indítvány 2.1. pontjában foglaltakat vizsgálta a befogadhatóság oldaláról.
- [19] 3.2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Ezen feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [20] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított *fair* eljáráshoz való jogának sérelmét egyrészt arra hivatkozva állítja, hogy az ügyében eljáró bíróságok a rendelkezésre álló bizonyítékokat nem megfelelően értékelték, másrészt arra, hogy az általa megjelölt bizonyítási eszközöket nem szerezték be, illetve nem megfelelően használták fel. Indoklásában a Kúria is kitért arra, hogy az indítványozó felülvizsgálati indítványában valójában a bíróságoknak a bizonyítékok értékelését végző tevékenységét kifogásolta az indoklási kötelezettség elmulasztására hivatkozva. Látható tehát, hogy az alkotmányjogi panasz lényegi tartalma megegyezik a felülvizsgálati indítványéval.
- [21] 3.3 Az Alkotmánybíróság itt emlékeztet arra, hogy a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető hagyományos értelemben vett jogorvoslatnak. A jogszabályok értelmezése a bíróságok feladata, míg az Alkotmánybíróság hatásköre a bírói jogértelmezés alkotmányos kereteinek kijelölésére terjed ki. Ez a hatáskör azonban nem eredményezheti azt, hogy az Alkotmánybíróság negyedfokon ismételt felülbírálná a Kúria felülvizsgálati eljárásban meghozott határozatát. Az Alkotmánybíróság gyakorlata töretlen abban, hogy a tényállás feltárása, az eljárás során előadott érvek, illetve beszerzett bizonyítékok értékelése, a következtetések mérlegelés alapján való levonása, illetve a tényállás megalapozottságának vizsgálata a jogalkalmazó bíróságok számára fenntartott feladatok, így kívül esnek az Alkotmánybíróság vizsgálódási körén {lásd: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indoklás [33], 3207/2015. (X. 27.) AB végzés, Indoklás [12], 3012/2016. (I. 25.) AB végzés, Indoklás [11], 3067/2016. (IV. 11.) AB végzés, Indoklás [18], 3151/2018. (V. 7.) AB végzés, Indoklás [14]}.
- [22] „A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog lényegét az alkotmányos jelentőségű eljárási szabályok érvényesülésében értelmezi, a bíróságok eljárásának ezen túlmenő elemei, így különösen az adott jogvitáknak – a jogszabályok alkalmazásával és a bíróság mérlegelési jogának gyakorlásával történő – mikénti eldöntését nem tekinthet alkotmányossági kérdésnek” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indoklás [35]}.
- [23] Ugyanígy nem tekinthető alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek az sem, amikor a bíróság mérlegelési jogkörében dönt egy bizonyítási indítvány foganatosításáról vagy mellőzéséről. Önmagában tehát egy bizonyítási indítvány mellőzése okán nem válik a bírósági eljárás méltánytalanná {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indoklás [28]}.
- [24] A Kúria indoklásában részletesen kifejtette, hogy ellentétben az alkotmányjogi panaszban foglaltakkal, a garanciális eljárási szabályok megsértése nem történt meg (Kúria indoklása [48]–[64]). Továbbá felhívta az indítványozó figyelmét arra, hogy amennyiben a nyomozó hatóság tagja a kötelezettségét a büntetőtörvénybe ütköző módon megszegte, úgy perújításnak van helye feltéve, ha az ehhez szükséges törvényi feltételek teljesülnek, azonban ezen okból sincs lehetőség felülvizsgálatra (Kúria indoklása [67]–[68]). Perújítási kérelemmel az indítványozó nem élt.
- [25] Az Alkotmánybíróság a bírói döntéseket kizárólag az alkotmányosság szempontjából vizsgálhatja, jogköre nem terjed ki a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülvizsgálatára {3067/2016. (IV. 11.) AB végzés, Indoklás [18]}, továbbá az „Alkotmánybíróság tartózkodik attól is, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon” {3207/2015. (X. 27.) AB végzés, Indoklás [12]}. Ebből következik, hogy a bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések, ahogyan a büntetőeljárás egyes szabályainak a megsértése sem vezetnek szükségképpen a tisztességes eljáráshoz való jog sérelméhez, így nem adnak feltétlenül alapot alkotmányjogi panasznak, egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13], 3207/2015. (X. 27.) AB végzés, Indoklás [12]}. Tehát „[s]em a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció

- tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [26] A kifejtettek alapján megállapítható, hogy jelen ügy nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, ahogyan a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény ellenességét sem.
- [27] Mindezek fényében az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg a törvényi feltételeknek, így azt az Abtv. 26. § (1) bekezdése, 27. § a), b) pontjai, 29. §-a, 52. § (1b) bekezdés e) pontja, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a), e), f) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2018. november 27.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1606/2017.

